

Tíz esztendő fordultán

Jó ideje ülök a papír előtt, és nem tudom mivel kezdeni ezt, a 10 éves Szentegyházi Hírlapról megemlékező mineknevezéssel. Nem azért, mert nincs erről gondolatom, ne lenne mondanivalóm - hanem éppen azért, mert annyi gondolat fölrajzik, hogy azt nehéz kiválasztani, ami igazán fontos, ami illő ehhez az - elfogultság nélkül mondhatom - szép kerek évfordulóhoz.

Hosszú órákat töltöttem azzal, hogy elokotortam a hírlap-kollekcióm (majdnem teljes: egyetlen lapszám hiányzik), és végigolvastam újra, hogy érdemben szólhassak a lapunk tíz évéről.

Nem lett volna talán érdektelen számbavenni föl-leltározni, mi mindenről szólt ez a tíz esztendő; számokban lehetne tükröztetni, témák, cikkek, rovatok, eseményekről szóló hírek előszámlálásával megmutatni, mi minden valósult meg abból, amit az első lapszám útrairatásakor elképzeltünk. Én azonban nem vagyok statisztikus, nem kapaszkodom ezúttal sem a számok hüvelyébe. Inkább arról szólnék, ami talán, szubjektív módon, házi ünnepünk kapcsán eszembe jutott. Mert házi ünnepnek, úgy igazából csak a mienknek érzem azt, hogy megérte 10. születésnapját a lapunk. Azért ez a többes szám első személy, mert a magaménak érzem a Szentegyházi Hírlapot, még akkor is, ha közvetlen módon már nem vagyok része a "lapcsinálásnak".

Emlékszem a tíz év előtti önmagunkra, amikor - akkori, részben mai szerkesztők - a líceumi igazgatói iroda asztalának sarkán "szültük" meg a laptervet. Ha jól meggondolom, afféle pótléknak indult, hiszen akkor helyi rádióról álmodtunk, ehhez az álomhoz ma sem vagyok közelebb, mint akkor; a lehetőségeink nem érlelődtek meg erre azóta sem - DE a lap azóta is megvan, és tükröz az életünknek.

Ahogy lapozom a kollekciót, kicsit csodálkozva veszem tudomásul, mennyi frissesség van még mindig, az évekkel ezelőtt írott és megjelent egy-egy lapszámokban: ott van a hírlap oldalain városkánk évtizednyi életének minden igazi eseménye; vélemény és ellenvélemény; beszélgetések érdekes vagy hétköznapi emberekkel, akik arcot, emberi arcot adtak mindenkor ennek a településnek. Benne van az életünk, mint ahogyan benne van a tenger két tenyér közt kimerített vízben is.

Azt gondolom, nem kis érdeme a lapnak, hogy meg tudott maradni ilyen értékeket tépdese, mégis értékek őrzésére vállalkozó, viharzó, a békés civil építést botlasztó időkben, amikor annyi nagyobb anyagi háttérű, nagyobb szórású lap tűnt el ez idő süllyesztőjében. Azt gondolom, minden lokális érdekeltisége ellenér, pontosabban azzal együtt, a Szentegyházi Hírlap egy darabka sajtótörténet.

Azt gondolom, ez mindenekelőtt a lap szerkesztőinek, Haáz Sanyi mindig újratöltős akkumulátor-személyiségének köszönhető. Hogy a lap szerkesztői nem adták fel, és ha időszakos megjelenésre átváltva is, megőrizték a lapot, ennek az erkölcsi haszna miénk, Szentegyházé, még ha sokan vannak is köztünk, akik ezt nem igazán ismerik fel. Ám sokan voltak, vannak - és hiszem: lesznek, akik BARÁTAI a lapnak, akik - hozzám hasonlóan - magukénak érzik, várják, olvassák, adott esetben írják a lapot.

Amit a Szentegyházi Hírlap legnagyobb érdeméül tudok be, a múltjára visszaillesztve, az a HITELESSÉGE; ez teszi nagykorúvá ezt az évtizede napvilágot látott "újszülöttet". Egy gyermek tízévesen még gyermek ugyan, de már kiskamasz, aki érvényesíteni akarja-tudja önmagát, kiköveteli környezetétől, hogy autonóm személyiségnek tekintse. A felnőttek, a világ akkor veszi komolyan, ha szavai és tettei összhangban állanak, ha hiteles emberkének bizonyul. EZ a "siheder" -lap bizonyított.

A lap indulásakor az a megtisztelő feladat jutott nekem, hogy "Beköszöntő helyett" - a lapindító szándékokat összefoglaljam. Akkor szerkesztő-barátaimmal egyetértésben fogalmaztunk így: "...hírlapunk tényleg az legyen, ami lenni kíván: esz-köz a jobbító szándékhoz, amely azért kíván cselekedni, hogy ne csak ösztön-szerűen, hanem tudatosan tájékozódjunk szűkebb világunkban..."

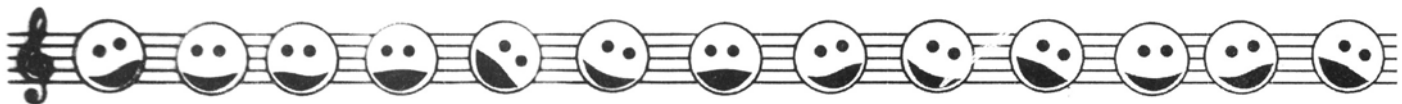
Nem kibicként (akinek közismerten semmi sem drága), nem az öntömjenezés vétkével vádolhatóan, mert talán mégis távol-ságtartó rálátással - azt mondom van, lehet, KELL hogy legyen szerepe a lapnak Szentegyháza közéletében a továbbiakban is. Arra a fent említett jobbításra bőven van hely az életünkben, és ebben a Szentegyházi Hírlap szerepét semmi más fórum nem tudja átvállalni. A Radnóti emlegette "vad jelen" nem sokat szelídült igazán és teljesen emberivé; érvényes hát a költő szava: "... mindig tudd, hogy mit kell tenned érte, hogy más legyen."

Nagy szeretettel köszöntöm tehát a 10 éves Szentegyházi Hírlapot; szívemből kívánom szerkesztőinek-életőinek, hogy mindig megtalálják magukban az erőt a folytatáshoz, ehhez pedig a lelkes-szíves munkatársakat, mert biztos vagyok abban, hogy amiről, amiért és akinek írni - lesz mindig.

Kedves Hírlap, Kosztolányi szavával kívánom további életemhez:

"Szemedben éles fény legyen a részvét."

Kiváló tisztelettel: Nagy Eszter

"A jobbítás szándékát bárkitől szívesen vesszük."

Hírlap'92

...várjuk Önöktől az ötleteket, javaslatokat, észrevételeket. (Kérjük, ezeket írásban juttassak el Szabó Klarához a városi könyvtárba...)

...egy-egy vitaindítónak, gondolatébresztőnek szánt cikünkre soha semmiféle visszajelzést nem kaptunk. Az emberek közönyösek, nincs mindegyikük számára szükségük." (Nagy Eszter: Zárzó és level helyett - Szentegyházi Hírlap, 1994/ aug.)

Közhelyszámba menő szerkesztőségi kérések, panaszok. De mit is tükröznek valójában?

Bizakodó indulást, lelkesedést, tenniakarást - aztán gyors kiábrándulást, csalódottságot. A "nem ezt vártuk", "nem érdemes", "minden ellenünk van" szorongató, illúzióromboló érzését. Majd konok elhatározást, megfeszített erőt, akaratot, "megis-moráit", engedelmeskedve érzett-vállalt kötelezettségeknek...Esetleg SOS-jelzések leadását, melyek nagyrészt semmibe hulltak. Néha mégis jött "elsősegély", gyors, biztos, határozott, megnyugtató. Néhány áldozatkész Valaki, aki hajlandó volt saját félelmét legyőzve, megszokott kényelmét feláldozva segíteni. Például egyikét emberke, aki nyilvánosan is merte vállalni véleményét és megírt egy-egy újságcikket. Mert téma, mondanivaló akad bőven, legfennebb a megformálás jár némi nehézséggel, mert ugyebár "scripta manent"...Az

írás megmarad, és leírója ellen fordítható. Ezért is vállalják kevesen ezt a hálátlan munkát. Talán a régi rendszer maradványa még ez a "Ne szólj szám, nem fáj fejem"-filozófia. ...Vagy éppen

a 90 utáni szabadság-születés közony a probléma gyökere? Nem RÖLÜNK, nem NEKÜNK szól a Szentegyházi Hírlap? - Hat vegyünk bátorságot, győzzük le a közönyt, és írjunk bele, MI, MAGUNKRÓL, MAGUNKNAK! Zúgolódní, elégedetlenkedni mindannyian jól tudunk, de próbálunk-e tenni valamit a változásért?

Iden februárban tizedik születésnapját ünnepli a Szentegyházi Hírlap. A fenti gondolatok pedig azzal a szándékkal íródtak, hogy felhívják a figyelmet az ünnep előtti hétköznapokra, munkanapokra, a Hírlap mellett végig kitartó munkatársak egyik alapvető gondjára, az olvasói visszajelzések, írások hiányára. Hátha néhányan elgondolkoznának a dolgon, és tollat ragadnának, hogy a Szerkesztőség ünnep utáni hétköznapjai gondtalanabbak legyenek.

Mindazoknak pedig, akik bármi csekélységgel is hozzájárultak ahhoz, hogy a Szentegyházi Hírlap létrejöhessen és tíz éven át megjelenjen, Szilágyi Domokos soraival kívánok erőt és kitartást az újság továbbéléséhez:

"**undorban, bajban, nyomorban félszeg**

napokon legyőzni a félszet, teremni feledést, amely gyógyít,

hazugságot, amely nem lódít, teremni, teremni, teremni erőt

hétköznapokra az ünnep előtt."

(Hétköznapok)

Lőrincz Mária

Egyszer, amikor még kicsi voltam, a testvérem nagyon boldogan érkezett haza, és a kezében egy újságot lobogtatott. Még nem tudtam, mi az, de a testvéremmel együtt örültem neki. Büszkén mutogatta, hogy hol van a Filharmónia fényképe. Elgondolodom ezen, és eszembe jut, hogy bizony tíz kerek éve történt. Azután minden hónapban eggyel több lett. Mostanra már jó vastag kötet alakult ki. És most én jövök nagy boldogan haza, negyedévenként lobogtatva kezemben az újságot.

Remélem, 10 év múlva is kezemben tudom tartani újságunkat, benne a Gyermekfilharmónia és a város legújabb híreivel.

Dániel Rita - VIII. o.

Mártonffi János Iskola

Farsangi köszöntő

Február, február messze még a nyár,
Újra itt van a nyugdíjas farsangi bál.
Aki szeret ide eljárni, mulatni,
Illik egy szép jóestével köszönteni.

Isten hozott mindenkit e mulatságra,
Érezze jól magát s egyet se bánja,
Hogy kevesebb lesz a pénz tárcájában
A héten érkezik a postás nyugdíjával.

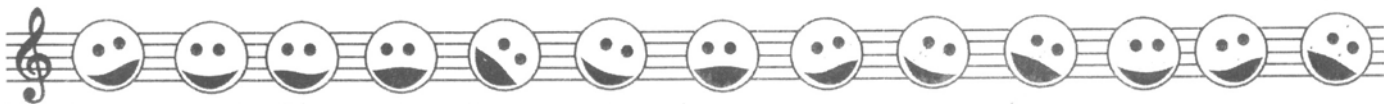
Üzzük el a gondot, bánatot egy estére,
Figyeljünk egymásra és a jó zenére.
Koccintsunk erőt, egészséget kívánva,
Hisz oly rövid az élet, mindenki látja.

Sokan elmentek közülünk csendben
Kérünk mindenkit, hogy ezt ne feledje.
Ezért kell ide minden évben eljönni,
Korunkhoz méltón együtt mulatni.

Még az új esztendő elején járunk,
Mindenkinek sok-sok örömet kívánunk.
Legyenek derűs, szép, vidám napjaik,
Nőjjenek nagyra az apró unokáik!

A mondandóm tovább már nem szaporítom,
A hangulatkeltést a zenészekre bízom.
Érezze jól magát minden nyugdíjas társ,
Jövő ilyenkor is hadd láthassuk egymást!

Mihály Piroska

Homoródméti Népdalok

A tavaszi Szentegyházfasfalu énekszövél köszöntötte március 2-án, szombaton. Alapítványunk immár negyedik alkalommal szervezte meg a falvak énekesinek találkozóját. Gyönyörű színpad, vidám hangulat, jó szervezés - ezek jellemzői ideai találkozóknak. De a tavalyi népdalvetélkedőhöz hasonlítva az ideai - ahogya zsűri elnöke, Szalay Zoltán is elmondta - kedésbé volt sikeres. Kedésbé énekes jelentkezett, gyengébb volt a felkészülés, a választott dalok közül is sok volt a nem odailó. A hibák elsősorban az időpont rossz megválasztására vezethetők vissza: Nagybőjt idejére soha többé nem szervezünk találkozót! Valóban a "farsang farka" időszak a legmegfelelőbb.

Szalay Zoltánnal abban is egyetértünk, hogya a találkozó mottója, "lémája" - lakodalmi szokásokhoz kapcsolódó dalok

- nagyon megszorította az énekeseket és szervezőket a népdalok kiválasztásában. Sajnos, azok a jeles nóták - menyasszonybúcsúztatók, kelengyekisérők, konyólódalok, stb. -, amelyek sok száz éven át az esküvői ceremónia szerdes részei voltak, mára teljesen kihaltak, még az öregek sem emlékeznek rájuk. Mégis hallottunk egy-két eredeti éneket ebből a műfajból (pl. Kerekes Editét), amit hangkazettán ellettünk a jövő számára.

2003. évben TRÉFÁS DALOK és CSÚFOLÓDÓK témakörből gyűjtünk, remélem, több szerencsével.

Műndezek ellenére kitűnő hangulat, bensőséges, családias légkör volt a teremben, amit a finom ebéd (Bodó Erzszi) utáni nótázás csak mélyített. A zenét a Városnapokon bemutatkozó Bodó-Haáz-Gábor-Rebeka-Tankó-Szócs népzenekear szolgáltatta, a hangulatot a Sepsiszentgyörgyön élő Balázs Anti szította. Műndez a Johannita barátaink számára is felejthetetlen ünnep volt. (A kiosztott díjak javarészeél ök adományozták.) A találkozóon résztvevők kaptak a tavalyi vetélkedő- és a IV. Törpe Daloskönyv hangkazettáiból is, ami március 1-re lett készen.

Sajnálatos módon a tavalyi találkozóon annyira megszeretelt "Nagyfalusi ifjak" csapat hiányzott (szervezési hiba?), de ezt jövő évben bepótoljuk.

I. díjat kaptak: -Elekes Mónika - 10 éves Szentegyházfasfalu
-Kerekes Edit - 42 éves - Szentkeresztbánya

Gratulálunk! Jövőre mindenkit visszavárunk! - Haáz Sándor

Szalay Zoltán értékelője a népdalvetélkedőről

Én legelsősorban meg szeretném köszönni mindazoknak a résztvevőknek akik itt felléptek, és mondjuk azt, hogy előtte készültek erre a versenyre, mert készülés nélkül igazán kevesen tudnak azért a színpadra lépni. Meg szeretném köszönni elsősorban azért, mert ez a verseny mely Haáz Sándor tanár úr kezdeményezése révén idestova már negyedik éve zajlik és ezáltal úgy látszik hagyománnyá vált, és remélhetőleg nem a negyedik, hanem a negyvenedik évfordulóját is megéri majd. Úgyhogya szeretném, hogya a szervezőt, a kezdeményezőt, az egésznek a kitalálóját most megtapsolnák, Haáz Sándor zene-tanárt.

Összehasonlítva a tavalyi vetélkedővel, azt lehet mondani, hogy talán kisebb volt most a felhozatal, létszámban is és értékben is. Én ezt annak tulajdonítom, hogy ezek a lakodalmi nóták - hogy is mondjam - egy szűk keretet szabtak az ideai vetélkedőnek, mert tulajdonképpen azért nem mondhatnánk, hogy olyan sok lakodalmi nóta lenne, mint amennyi katonadal. Például a tavalyi a katonadalok nagy népszerűségnek örvendtek, mind az előadók, mind pedig a zsűri körében, hiszen a tavalyi kiértékelőre ha valaki emlékszik akkor bizonyosan tudja, hogy a katonadalok során igen sok értékes népdal elhangzott.

Az idén ezt kevésbé mondhatjuk el, az elhangzott nyolc- van és egynéhány népdal közül körülbelül 33 volt értékes népdal, a többi az kevésbé értékes vagy egyenesen értéktelen. Persze nehéz meghatározni, hol van az érték és értéktelen közötti határvonal, és ezt inkább csak a tudomány tudja megtenni. Sokszor az egyszerű emberek akik ezt a műfajt nem elemzik és nem tudományos módszerekkel próbálják megállapítani a hovatartozását, hanem egyszerűen művelik és éneklük, számukra sokszor furcsa módon pontosan a legnépszerűbb népdalok közül kerülnek ki az értéktelen dalok. Valahogya úgy van ez, mint a régészetben, minél régebbi egy ásatásnak az eredménye, annál értékesebbnek tartjuk. Például Tutanhamon sírja, mint ókori egyiptomi emlékek.

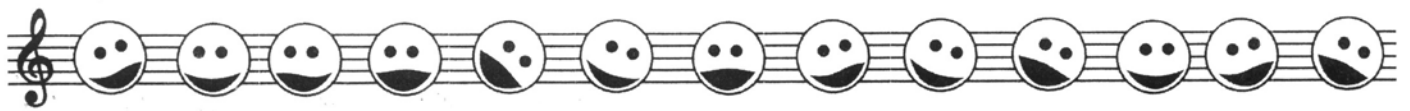
A régi népdalok értékét a tudomány a feladata megállapítani, és ő mondja meg, hogy 100-200 év múlva az itt elhangzott dalok közül melyek maradnak meg és melyek kopnak ki a használatból.

Van viszont egy általános szabály: minél népszerűbb egy dal, annál kevésbé értékes. (Úgy gondoljuk, hogy itt az elcsépett nótákra utalt. - Szerk.) Például az előbb hallottunk egy dalt: "Szép asszonynak urizálok" - mindenki nagyon szereti, de a népzene szempontjából nem sok az értéke. A színpadon is hallottunk pár éneket pl. Befordultam a konyhára, Édesanyám is volt nekem - mindenki szívesen éneklük, mégsem sorolhatjuk népdalaink közé. Itt most nem akarok belebonyolódni abba, hogy a tudomány minek alapján állapítja meg azt, hogy egy ének népdal-e vagy sem, értékes-e vagy sem. Lehetne erről vastag könyveket írni. Írtak is, de ezek ritkán kerülnek az önök kezébe, különben sem hiszem, hogy sokan lapozgatnák ezeket a száraz tudományos könyveket.

Egy jó kiindulópont viszont a Haáz tanár úr által kezdeményezett Törpe Daloskönyv-sorozat és a velejáró hangkazetták. Ezekbe a gyűjteményekbe azok a dalok kerülnek be, amelyeket a legértékesebbeknek tartottunk a verseny összegzésekor. Jövőre a téma sokkal izgalmasabb lesz - tréfás dalok és csúfolódók. Ezekből több van, és ezeket igazán mindenki kedveli, így remélhetőleg a sikeres dalok száma és a jelenlévők létszáma is nagyobb lesz.

Eredményes gyűjtőmunkát, sok sikert kívánok a továbbiakban!

EGY MAGYAR NEMES IFJUNAK ERDÉLYI EGY RÉSZÉBEN TETT UTAZÁSÁNAK LEIRÁSA

Udvarhelyről Oláhfalura szándékoztunk, melyis oda két Mtföld. Utunk egy darabig térhelyen ment, de majd azután a Szarkakő nevű Hegyhez érvén ezen kellett fel mennünk, tsak nem mindenütt szoros útban. - A' Hegy tetőre kijutván, innen Udvarhelynek közelebb fekvő Vidékét jól lehetett bé-látna. - Le érvén, egy darabig térfölden jöttünk, a'honnan immár a magassan fekvő Oláh-falut a' háta megett levő Havasokkal (kik közül a' Hargita nevű Hegy leg magosabbnak és leg nevezetesebbnek is tartatik) látni lehetett. - A' Homorodi Bor-Vízhez, melly útunkban esett közeledvén, egy mély, és szoros Völgybe ereszkedtünk. Ebben a' Völgyben annak szinte közép tájján fekszik a' Bor-kút, a' Homorod patakja mellett. Egy kitsiny, körül ki rakott fedetlen Kút, melly a' Savanyu Vizzel egészen megtelik. - A' Kút körül a Völgyben sok Épületek vagynak, fa-Házak és Szinek, de nem rossz Alkalmatosságok. - Istállók azomban nintsenek. - A' Bor-Vízhez jövöknek eleségről, és egyéb szükségekről itt gondoskodni kell, mert a' faluk mind meszsze vagynak: Oláhfalú is, a' melly ide leg közelebb esik, egy óra. - Ez a Homorodi Savanyu Víz az egészségre nézve nagy hasznunak mondatik lenni, azért-is erőssen járják, az ize igen jó; Vas-reszetszékkel, és aer fixussal telyes, tsipős, és éles, azomban nem nehezen iható. - Jól hajt. -

A' Homorodi Vízet el-hagyván a' Hegyen fel tartottunk, és felette köves alkalmatlan útban, hol hegyre, hol lejtőre menvén, végtére a' Hegynek tetejére éppen Oláh-falunál ki értünk, setét estve fáklja világánál. Alsó Oláh-faluba, és egy Székely Gazda Ember Házánál szállottunkb. - A' Gazda nem volt otthon, az Erdőre lévén: azomban a' Gazdaszszony egy már nem ifju de serény Aszszony, Székely modra forgolodott, hogy mindeneket szükségünkre elrendeljen; egy fiatskája volt mindenben segítője. - A' Szoba tágas lévén, abban jól bé-férkeztünk, jollehet egy nagy osztováta, és sokféle házi Eszközök voltak benne. Hamar vatsoránk is ké-

szült. - A' konyha a' Székelynél mindenütt tsak a' Szoba: annak egygyik szegletében t.i. egy nagy Kementze vagyon, mellynek tűzhelye a föld színével egyenlő, és a' mellynek a nyílása v. szája a' földtől a' kályháig mintegy singnyi magasságu; - a' kürtője pedig egyenesen megyen fel felfelé. Minthogy a' Szoba tágasabb, mint más Erdélyi falusi házakban (és ezt a' Székely földön mindenütt úgy találtam) a' Konyha nem sok helyet foglal-el, és a' Kementze tsinosan lévén

bát látsz, jo Gerendázattal, nem törpe ajtóval, és elég nagy üveg ablakkal. A' Szoba közepében egy osztováta van, mellyen vagy kender, vagy gyapju fonalat szőnek, vagy a' kettőt edjütt, sőt néha Gyapotot is. -

A' Gerendázaton sok kender, és gyapju fonalat szemlélhetsz, a' falon pedig, a' sok mindenféle házi Eszközöket, egy két Szent Képet, Keresztet, és Olvasot, mert az Oláh falusiak mind egy Valláson vagynak.

Az Oláh falusiakról megjegyezni méltó, hogy ők az Országban egy külön Megyét tesznek, és tulajdon Jurisdictional birnak, valami Vármegyétől, Széktől vagy Várostól függésben nem lévén. Privilégiumok régi és első Leopold Tsászár által is megerősítettett. Oláh falutol nem meszsze vagyon egy Zetelaka nevű Székely Helység, mely hasonlő különös Szabadsággal bir, 's mind a' két Helység az ugy nevezett Taxális Helyek közé tartozik, a' melyek Erdélyben nem kevesen vagynak, és Királyi Városokhoz hasonlók, sőt a' Kir. Városok is a' Taxális Helyek közé (a' szonak leg-tágasabb értelmében) értetődnek Erdélyben. Ezen Privilégiumnak erejő szerint ő nekik egy

készítve, a szobát nem rutittyá. - Gazdaszszonyunk jo Málé Pulyiszkat főzvé, egyikünk azt szalonna serral, másikunk téjjel, valamint a' tejes Riskását jó izün meg ette. 's nem sok idő mulva lenyugovánk. - Másnap also Oláh Faluból felső Oláh Falun keresztül Tsik felé el-indultunk. - De meg-érdemli Oláh Falu, hogy többet szolljak rolla.

Ez a' Helység két faluból áll: az alsóból, és a' felsőbből; mind a' kettő egymáshoz ragadván, igen hosszan nyulik. Fekszik egy magas Térségen, egy felől Hegyek alatt. Jól épült Házakkal bir, a' melyek mind fa-Házak, boronákból épültek, és részszerint meg tapasztva, 's bemeszelve vagynak, részszerint tapasztatlanok, és deszkákkal vagy 'sendelyekkel fedettek. - Egy egy Gazdának jo nagy Udvara van; azon

Lakoháza (mely is egy kis pitvarból, egy tágas Lak-szobából és egy Kamarából áll rendszerint) külön Sütő ház, és egy deszka favágo Szin, mellyet Ármýéknak neveznek külön; Istálló ismét külön. Az Udvarnak deszka kerítése vagyon. - Ha a' Lako szobába be megy, egy tsinos tágas Szo-

Királyi Birájok és egy Tanátsok, és Hellységbeli Birájok vagyon, a' melly Magistratussok mindennemű Dólgaikat folytattá. A' Pereket az első utban a'k. Fiscalis Director elejébe viszik, a'kinek minden esztendőben oda kell jönni Törvényt látni. - De a' Királyi Táblához a' Guberniumhoz és a' fejedelemhez is vihetik fellyebb. A' Királyu Birójokrol Kérdezősködvén a' Gazdaszszonyomtól, azt felelé, hogy bizony tsak olyan botskoros mint a' többi botskoros Lakos. In Politicis egyenesen a' Királyi Guberniumtól függnek. - Az említett Privilégium szerint továbbá minden Katonáságtól is mentek; külön Követeket is köldenek az Ország Gyülésére. - Gazdasági állapotjáról Oláh-falunak azt lehet meg-jegyezni: hogy a' Lakossai tsak a' Deszka kereskedéséből, és a' Szövésből keresik Élelmeiket. Ugyan-is terméktelen földjök lévén, a' Gabonának semmi neme sem terem, ki- vévén a' Zabot. Azért mind a' Gabonát, mind a' Törökbuzá, mellyel erőssen élnek, pénzen veszik; pénzt pedig tsak a' fával valc Kereskedésből szereznek. Mert nagy Havasik vagynak, a' honnan a' leg szebb Fenýő fákat bövségesen kapják. Azokból azután fűrés Malmaik segítségével Deszkákat készítenek, a' mellyeket nagy számmal viszik eladni, különösen Segesvárra, M. Vásárhelyre, és Károly Fehérvárra; azomban nem kevés fáradtságokban jut a' szegény Oláh falusiaknak, azon Élelmeik Keresésének módja.

(folytatás az 5. oldalon)

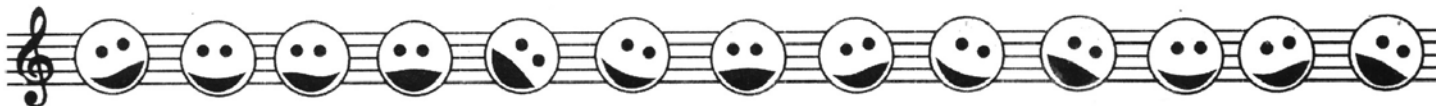
Rendőr-vicc

A rendőr szabálytalan közlekedésért megbünteti a farkast. Farkas-barkas nagyon szomorú.

A rendőr vigasztalja a farkast:

-Ne búsulj, nem olyan sok ez a büntetés, ki tudod fizetni.

-Nem is az a büntetés, de már bánom, hogy nem ettelek meg, míg juhász voltál.

EGY MAGYAR NEMES ...

(folytatás a 4. oldalról)

A' sok fával való bánás, annak hordása, emelése, a' sok út annak vitelében, nekik igen terhes. Az öregebb emberek náluk igen el-erőtlenednek, és meg romlottak, sőt kevés jut közüllük az Vén-ségre. Innen van, hogy a' Férjfiak száma közöttük az Aszszonyokéhoz képest sokkal kisebb. - A' mi a' Szövésbeli szorgalmasságokat illeti, az Oláhfalusiaknak: annyi Kenderet és Gyapjut sőt Gyapottat-is mindenkor meg-dolgoznak a'meny-nyivel a' magok Ruházatbéli szükségüket ki-kell elégttenek - de többet nem.-

Oláhfalut elhagyván, egy darabig teren menvén, a' Havas felé Hegynek tartottunk, és tsak hamar reá is értünk; a' honnan a' két Oláh falut kaszálló rétjeivel, zab, és kender földjeivel egygyütt szépen lehetett látni; körül'bé, hol messze hol közelebb Hegyek vetettek határt a' szemnek. - A' Hegy mellyen jöttünk az Oláhfalusiak Erdején mentünk keresztül. - Innen veszik a' Lakosok minden építő fáikat: az Erdő nagyobbára Bükkös. A' Hegyen és részert az Erdőben vagyon a' Széna fű-is, és a' Lakosok a' Kaszállásra 's fa-vágására többnyire Lóháton szoktak ide fel járn. - Ezen Erdőn keresztül menett, sok gyökerestől ki szaggatott nagy fákat azemléltém; - ezt egy erőss szél tsinálta a' Mult Esztendőben, a'melly ugyan akkor a' Lakosok bizonyítása szerint a' Havasokban-is annyi kárt tett a' fenyő fáiban, hogy a'mint mondották a' Marha-is alig járhat a' sok le-dült, és öszvé romlott fa miatt; éppen ez a' Szél okozta azt-is, hogy a' Lakosok kénytelenítettek egy fenyő Erdőt a' Havasokon, más Helységből bérbe venni, hogy Töke fájokban (így nevezik azt a' fenyő fát, melyből a' Deszkat fűrészelik) melyből való kereskedés által élnek, és a'mellyet eddig a' magok Havassaikrol vettek, szükségét ne lássanak. Éppen ezen nagy kárért pedig mellyel Oláhfalu mind a' Havason, mind a' Hegyen levő Erdejében szenvedett, a' Felsőges Királytól ezen 1794-dik Esztendőre Adója el-engedettet.

DE MEG-ÉRDEMLI OLÁHFALU, HOGY TÖBBET SZOLLJAK ROLLA

1796-ban nyomtatták Bécsben a fent közölt szöveget, mely szülőfalunk több mint háromszáz évvel ezelőtti arculatát mutatja be. Stílusa, nyelvhasználata, hangjelölése is a XVIII. századi nyelvallapotot tükrözi. A mai olvasó számára mégis élvezetes olvasmány, hisz érdekes fordulataival, népies kifejezéseivel, leírásaival a szerző leköti figyelmünket, mert nemcsak a korabeli, a Magyarország tájai iránt érdeklődő olvasóknak, a Tudományok gyarapítására, és az Anyai nyelv pallérozására íródott, hanem számunkra is, mai olvasóknak. Akkor az utazási irodalom virágkorában, Erdély, a Székelyföld kuriózumként hatott mind az utazónak, mind e leírások olvasóinak. Ma már a róluk írt, a múltból és a múltból felénk szóló szövegek jelentenek hasonló újdonságot.

A szerző nem igyekszik tárgyának kimerítő leírását végezni, csak azt mutatja be, ami az utazás lázában szemlélőként megragad-

ta figyelmét. A szállásadó asszony az egyetlen általa említett adatközlő, pedig- mai ésszel gondolkozva- egy pap, vagy kántortanító talán gazdagabb információkkal szolgálhattak volna. Nyilvánvaló tehát, hogy a szerző olvasmányosságára törekszik, ami háttérbe szorítja olykor a szöveg dokumentum-jellegét. Ugyanakkor nem hallgatja el kritikai észrevételeit sem, amikor teheti pozitívan, de amikor a helyzet megkívánja, negatívan értékeli a látottakat.

Az útleírás terjedelmét (333 oldal) és a leírt térség nagyságát tekintve (a mű címe jelzi: Egy-néhány hazai utazások le-írása Tót és Horvát Országoknak rövid ismertetésével együtt) elmondható, hogy Oláhfaluról és környékéről viszonylag részletesen ír, de sajnálatos módon hallgat olyan dolgokról mint: iskola, templom, népszokások stb., melyek mindenkor meghatározzák a település arculatát. De ír számos olyan történelmi, földrajzi, néprajzi és szociológiai tényezőről, melyek értékes részét képezhetik a település történetének.

A Szentegyházi Hírlap fennállása tizedik évfordulójának örülhetünk az idén, mely alkalmából megkért a szerkesztőség, hogy -mint régi munkatárs- írnek egy cikket. Tavaly Budapesten tanultam ösztöndíjasként, amikor a Széchenyi Könyvtárban rabukkantam arra az útleírásra, melynek örömmel küldöm el egy darabját. Akkor csupán saját jegyzeteim gazdagítására írtam le e részletet, de úgy vélem, méltó lenne, ha "cikk gyanánt" a Szentegyházi Hírlap olvasóihoz is eljutna. Megérdemli Oláh falu, hogy mai szemmel is olvassuk a róla régen írtakat. A szerkesztőség maga belátása szerint döntsön a dokumentum közölhetőségéről, szükség esetén pedig szelektálja ki azokat a részeket, melyeket mérvadóknak talál a közlésre. A Városi Könyvtár részére is elküldöm egy példányát, ha esetleg nem volna lehetőség a teljes szöveg ismertetésére.

Az itt papírra vetett gondolataim nem a tudományosság igényével íródtak, de az is meglehet, hogy nem elsőként véleményezem "mai olvasóként" e szöveget, csupán nekem hatott az újdonság erejével. Elmondhatom ugyanakkor, hogy szülővárosunkról nem ez az egyetlen leírás járt kezemben. Ez, valamint hozzá hasonló szövegek igazi értéküket akkor mutathatnák fel, amikor a helytörténeti és néprajzi érdeklődés egy csokorba fogná őket, más adatokat is kellőképpen feltárna, városunknak egy történetileg és néprajzilag is tudományos értékkel bíró monográfiát adna.

Ambrus Mónika Mária

Sajtószabadság

Alapvető emberi jogok egyike, mely szerint a sajtó útján mindenki szabadon, előzetes cenzúra nélkül terjesztheti nézeteit, közleményeit, híreit és egyéb szellemi javait.

Elsőként Milton- az angol irodalom legnagyobb alakja- fejtette ki elveit a sajtószabadságról 1644-ben. Mindenfajta cenzori önkény ellen szólal fel a tiszta igazság érdekében, beleértve a forradalmi és presbiterianus önkényt is.

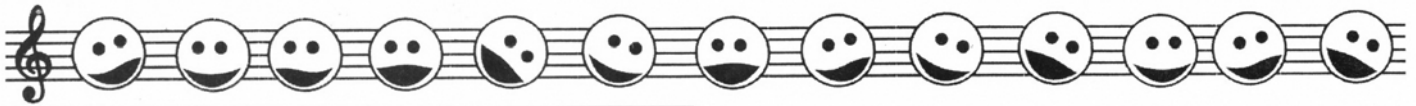
Virginia állam alkotmánya 1776-ban, USA 1791-ben, Franciaország 1789-ben rögzítette a sajtószabadság jogát.

Magyarországon először 1848-ban iktatták törvénybe a sajtószabadságot.

Kossuth 1848 márc.3-i felirati be- széde alapján Irinyi József fogalmazta meg márc.11-én a Tizenkét pontot, amelyet több ezer pesti polgár aláírásával Pozsonyba kívántak eljuttatni. Ezért 1848 márc.19-re, a József-napi országos vásárra a Rákos mezején aláírásgyűjtéssel egybekötött nagygyűlést és bankettet akartak szervezni. A bécsi forradalom hírére /márc.13/ azonban úgy döntöttek, hogy március 15-én érvényt szereznek első főkövetelésüknek a SAJTÓSZABADSÁGNAK, és cenzori engedély nélkül kinyomtatják a TIZENKÉT PONTOT, valamint Petőfi lelkesítő költeményét a Nemzeti dalt.

A március 15-i forradalmat elindító és vezető csoportosulások nem nemesi származású értelmiségiek, tagjai az 1847-48 fordulóján a Jelenkor- Vasvári Pál, Nyáry Albert, Korányi Frigyes, Bulyovszky Gyula, Sükei Károly, Hamary Dániel, Gaál Ernő-és az Életképek- Petőfi Sándor, Jókai Mór, Vahot Imre, Pálffy Albert, Lisznyai Kálmán, Vajda János- voltak. Hozzájuk csatlakozott Egressy Gábor, Irányi Dániel, Irinyi József és Vidáts János. Egyesülésükre a Pilvax kávéházban került sor. Petőfi, Vasvári, Irányi, Irinyi, Bulyovszky az Ellenzéki Körnek is tagjai voltak. A társaság kapcsolatban állt a győri Hazánk c. lap és a Pesti Hírlap körével. Az a tény, hogy a Tizenkét Pont és a Nemzeti dal cenzúra nélkül került a forradalmi tömegek elé jelezte, hogy Magyarországon is szabadon szárnyalhatott a szó, a tiszta gondolat, először 1848. MÁRCIUS 15-én.

Sz.K.

A népszámlálásról

A 2001/680-as kormányhatározat alapján március 18.-27. között Románia területén nép- és lakás-számlálási tevékenységet kell lebonyolítani. Ebbe a nagy horderejű feladatba, amely tízévenként történik, és alapvető információkat szolgáltat hivatalosan az ország helyzetéről, Szentegyházán 47 számlálót lehetett befogni az előírásoknak megfelelően. A számlálók ugyanannyi körzetben fogják tevékenységüket kifejezni. Az adatokat naponta kell összesíteni és közölni a megyei központi irodához.

Minden családnak köteles a kérdőívben szereplő kérdésekre felelni, ellenkező esetben nehéz milliókat kell kifizetnie büntetésül. Kinek hiányzik ez?

Azért, hogy a számlálóbiztos hatékonyan és időben tudja kitölteni a kérdőíveket, minden családfő tegye keze ügyébe az alábbi dokumentumokat:

- személyi igazolvány (buletin de identitate)
- születési bizonyítvány
- házassági bizonyítvány

Az Önök segítségével tudjuk meg, hogy az országban hányan vagyunk magyarok, milyen vallás hívei vagyunk, s számos más adat is tisztázódik. Február 14-én az érdekeltek a megyei számláló bizottság által tartott felkészítőn vettek részt a Gábor Áron Műv. Házban. Ko-

moly kiképzésben részesültek a Homoródmentéről összegyűlt számlálók. Jelen voltak a polgármesterek, jegyzők és biztosaik. Mint házigazda éreztem, hogy megfelelő volt a helyi szervezés.

Találkozunk minden család lakásán március közepétől.

Szeles Bálint jegyző

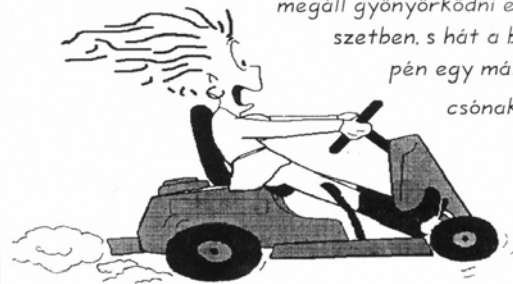
Időjárás-jelentés

Az ország déli és délutáni részén sűrű havazás várható.

Szöke-vice

Egy szöke nő a legújabb autójával száguld az országúton. Az út mellett gyönyörű búzatáblák. Félrehúz,

megáll gyönyörködni egyet a természetben, s hát a búzatábla közepén egy másik szöke nő egy csónakban evez.

-Nem szégyelled magad, az ilyen nők miatt, mint te találják ki a szökekről

szóló vicceket! Be kellene menjek és jól leteremtselek, de szerencséd van, mert nem tudok úszni.

Az építő ember

A múlt év őszén városunk nem szükködött rendezvényekben, jeles napokban.

A Mocsáry Lajos Alapítvány 2001. évi díját okt. 13-án a szentegyházfalvi rom. kat. templomban adták át Ezt gálaműsor és a szelterszi Gellért-házban díszbéd követte. Örömmel, büszkeségünkre a mi plébánosunk is átvette ezt a díjat. Még egyszer gratulálunk, terveikhez sok sikert, erőt, egészséget, munkájára Isten áldását kérjük!

Portik - Bakai Sándor
díjazott laudációja:

A Kárpát - medence bővelkedik olyan vidékekben, ahol megmaradni, előrehaladni sohasem volt könnyű. Portik - Bakai Sándor élete egy olyan közösség szolgálatára rendeltetett, mely a történelmi időkben és napjainkban is nehéz viszonyok között kísérli meg a fennmaradást. Szentegyházfalva mindig a hadak, sőt a rablók útján feküdt, szép, de mostoha tájon. A megélhetésért itt különösen nehéz küzdelmet kellett folytatni, a magas fekvésű, gyenge földeken, a hatalmas erdőkben, a bányák mélyén, vagy a kohók és vasverők tüzénél. Az itt élő nehézsorsú közösség lelki vezetőjeként egy olyan embert kapott, ki egy hasonló táj szülötte és a sorsközösség vállalásán túlmenően igyekszik megoldást is találni a régi időkben és a közelmúltból öröklött gondokra,

valamint a napjainkban jelentkező újabb keletű bajokra egyaránt.

Portik - Bakai Sándor Gyergyóremetén született 1953. szeptember 23-án. A helyi csutakfalvi iskola után szakképzést nyújtó középiskolába iratkozott Remetén. Kezdetben a gyógyszerészi, majd az orvosi pálya vonzotta, de egy közeli orvos-rokon érzékeltette vele a pálya nehézségeit és "sötét zugait". E kiábrándulás után kezdett érdeklődni a papi hivatás iránt, mely szintén nem ígérkezett könnyű pályának, de egy idős pap életpéldája és a vele folytatott bensőséges beszélgetések fokozták érdeklődését. "Tudd meg fiam, azért nem bántam meg, hogy pap lettem" - mondta-, és ez megerősítette a fiatal ember érelődő elhatározását.

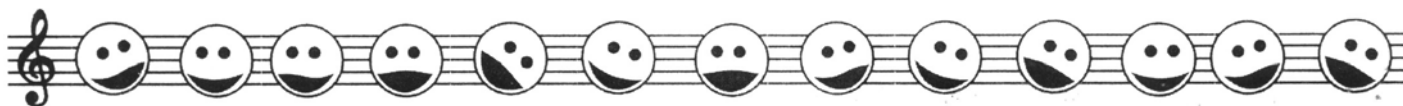
1972. őszén Gyulafehérvárott Teológiai Főiskolán olyan közösségbe került, hogy átsegítették egymást a nehézségeken. Ebben az időben változott az oktatás nyelve latinról magyarra, de ennek elemi feltételeinek biztosítása nélkül. A számos egyéb gondon csak közös munkával tudtak úrrá lenni, mely máig tartó mély barátságokat eredményezett. Ez a baráti közösség kellő háttérrel jelentett az életpálya során adódó további akadályok leküzdésében is.

A főiskola befejezése és pappá szentelése után, 1978. szeptemberében foglalta el első szolgálati helyét a háromszéki Gelencén, ahol - a szintén gyergyóremetei születésű - Bakos Sándor esperes mellett a további pályája során is jól hasznosítható tapasztalato-

kat szerezhett.

Első plébánosi kinevezését 1981. Októberében nyerte el a Haller grófok egykori birtokára, Kerelőszentpálra. Itt egy meglehetősen rossz állagú templom- és plébániaépület fogadta, valamint egy erőfeszítés egyházközség. A többségben cigány közösség jobbára csak a saját nyelvét ismerte. Nem volt könnyű a kölcsönös megértést kialakítani az új egyházközségben, de végül az erőfeszítések eredményeképp sikerült elfogadtatni a hívek "kissebbségi magyarjaival" is a "többségi cigányságot". Végül összefogással tatarozni tudták a templom és a plébánia épületét olyan időszakban, mikor külső segítségre nem lehetett számítani, mert a maihoz fogható pájazati lehetőségek még nem voltak. A Kerelőszentpálon töltött hat év után Szentegyházfaluba kapott áthelyezést. A szentpáliak ragaszkodására jellemző, hogy erre a híre küldöttség kereste fel Bálint Lajos gyulafehérvári érseket. döntésének megváltoztatását kérve. Az engedelmesség törvénye azonban erősebb volt a ragaszkodásnál és így 1987. szeptemberében Szentegyházfaluba érkezett. Az egyházmegye egyik legnagyobb plébániáját kapta, segédlelkésszel, leányegyházzal és öröklött gondokkal. Elsőként tatarozták a plébánia épületét. Az együttes munka és áldozatvállalás jó közösséget teremtett. Ezzel a közösséggel folytathatták az építést, kívülről megújították a templomot és a tornyot.

(folytatás a 7. oldalon)

AZ ÉPÍTŐ EMBER

(folytatás a 6. oldalról)

Az 1989-es változások új kihívások elé állították az egyházat és a papságot egyaránt, melyre nem lehetett előre felkészülni. A régi rendszer látványos összeomlása nem jelentette egy új és jobb korszak eljövételét.

1993-ban sikerült az 1984-es orgonátűz nyomán tönkrement templombelső megújítani. Ugyanebben az évben hosszasan utánjárás eredményeképpen önállóulhatott a szentkeresztbányai leányegyház, melyhez meg kellett venni a papi és kántori lakul szolgáló épületeket.

Mіндеzen feladatok teljesítése során bizton számíthatott az egyháztanács és a hívek megértésére, támogatására és áldozatkészségére. Ezzel a háttérrel folytatható az azoknak a teendőknek az elvégzése, melyeket inkább "szépítési munkálatoknak" lehetne nevezni. Mindezek közben maradéktalanul el kellett látni a közösség lelki gondozását, így az immár az iskolákban is elindított hitoktatást is. Közben foglalkoztatja a kerelőszentpáli Haller grófok kegyúróságának története, melynek kutatását még előző állomáshe-lyén kezdte meg.

Portik-Bakai Sándor a kezdeti eredmények után nem érezte úgy, hogy már révbé ért, hanem szeretne volna más területen is kamatoztatni azt a lelki-, szellemi erőt, tudást és tapasztalatot, mely a rábí- zott közösségben rejtlett.

E szándékoktól vezérelve 1993-ban létrehozták a Gellért Alapítványt és meg- vették az eléggé elhanyagolt állapotú székelyszelerszi menedékházat. Az ala-

pítványt és a menedékházat a halmozot- tan hátrányos helyzetű közösségek szol- gálatára szánták. A nemes cél és az eddi- gi eredmények példája támogatási lehe- tőségeket nyitott. Kézpénzben és eszkö- zökben olyan segélyekhez jutottak, me- lyekből jól átgondolt lépésekkel a célnak megfelelően használható épületet lehetett kialakítani. A fokozatos átalakítások eredményeképpen 1994-ben szentelhet- te fel Kovács Sándor főesperes úr a Gellért Ifjúsági és Rehabilitációs Központ meg- újult épületét. Az épületen belül kialakít- ott Szent Gellért kápolnát 1995. szept- ember 24-én szentelte fel dr. Jakubinyi György gyulafehérvári érsek úr. Ezen a napon azóta minden évben búcsút tart- nak, melyre százak zárandokolnak. E nap a Gellért Alapítvány éves közgyűlésének is hagyományos időpontjává vált.

A felújítási, átalakítási és bővítési munkálatok folyamatosan zajlanak a holtidényben. Tavasztól őszig a ház a rá- szorulókat fogadja, akik évről évre egyre nagyobb kedvvel térnek vissza ide. Az épület nem csak a pihenést és a gyógy- ulást szolgálja, hanem rangos szakmai rendezvények, tanácskozások színhely- évé is vált. Az épület faszerkezeteinek, nyílászáróinak elkészítésére 1996-ban a plébánia udvarán egy asztalosműhelyt rendeztek be, mely ezen túlmenően az alapítvány számára bevételi lehetőséget is jelent és néhány szakembernek munka- lehetőséget is teremtett. A vidék bányái- nak, iparvállalatainak leépülése követ- keztében számos család került válságos helyzetbe. A Gellért Alapítvány által lét- rehozott Családsegítő Központ ezen a te-

rületen fejt ki áldásos tevékenységét.

A Szentegyházafalun és Székelyszelerszen létesített szervezetek működését teszik hatékonyabbá azok az eszközök, melyeket a támogatók jóvoltá- ból kaphattak: távmásoló, számítógép, kisbusz, tehergépkocsi segíti a minden- napi munkát, és kínál lehetőséget arra, hogy a munkába bekapcsolódó fiatalok új ismeretekre tegyenek szert.

A Portik-Bakai Sándor által kezde- ményezett közösségépítő tevékenységre, lelki, társadalmi és tárgyi építőmunkára számos támogató szervezet figyelt fel. A kezdeti eredmények egymást kiegészítő támogatásokat eredményeztek. A Mocsáry Lajos Alapítvány a kezdetektől folyamatosan figyelemmel kíséri és segí- ti a szentegyházafalvi programokat, de meg kell említeni az evangélikus Diakonische Werk, a Maltersdorfi Feren- ces Nővérek, az Illyés Közalapítvány adományai mellett azt az önzetlen és fo- lyamatos segítséget is, melyet a helyi kö- zösségtől kap mind a plébánia, mind az alapítvány.

Az itt csak kivonatosan ismerteth- tett sokrétű építőmunkát tapasztalván döntött úgy a Mocsáry Lajos Alapítvány kuratóriuma, hogy az anyagi segítség- nyújtáson túlmenően Mocsári Lajos-díj adományozásával ismeri el Portik-Bakai Sándor példamutató tevékenységét.

Szentegyházafalu, 2001. október 13.

SIMÉN ANDRÁS

A 10 éves Hírlapunk rendszeres illusztrátora BODÓ LEVENTE szobrász- grafikus mű- vész. Majdnem minden lap címlapja az ő munkája.

Milyen érzés visszatekinteni az elmúlt 10 év- re? Megérte-e a fáradságot?

Mérgelkészítéskor óhatatlanul előtérbe kerül az ér- zelmi szempont és ily módon a válaszom erősen szubjektív töltésű lehet. Ezért úgy érzem, hogy a kérdésemre messzemenő és buzgó "IGEN" a vála- szom. Megérte, hogyne érte volna meg a fáradsá- got! Óriási öröömre szolgál végiglapozni a Szentegyházi Hírlap tízéves gyűjteményét tudva azt, hogy ez egy csodálatos, színes kordokumen- tum és hogy ennek én is részese lehettem, azáltal, hogy címlapgrafikákat vagy más jellegű rajzokat közöltem benne.

Melyik a legkedvesebb rajz, kép, illusztráció?

Mindenik újsággrafikát tisztességgel és kellő alázattal próbál- tam elkészíteni, ezért nem könnyű feladat egyet is kiemelni kö- zülük. Mégis azt hiszem, hogy azokat a grafikákat, rajzokat tar- tom "művészibb"-eknek, amelyek üzenete mélyebb és átfö-

Újságképek - címlapok

göbb. Ilyennek mondanám a 92-ben készült "Feltámadás" című, a filozófikusabb hang- vételű 94-es "Anyáság" című, vagy a 98-as "1848" című munkáimat. Érdekességképpen azonban hadd álljon itt felsorolva néhány té- ma a 10 év alatt megrajzoltakból:

- szülőföld, faluképek, portrék
 - egyházi vonatkozású rajzok
 - érmek, éremtervek, emlékműtervek
 - karikatúrák, évfordulók
 - saját kiállításra készült grafikák
 - pecsét-rajz, címerrajz, emblémák
 - fenyők, hargitai tájak
 - karácsonyi és húsvéti rajzok
 - farsang, disznóvágás, zsebnaptári-rajzok
 - Miss Homoród, Anyaság, Mementó
- Vállalja-e a további közreműködést?*

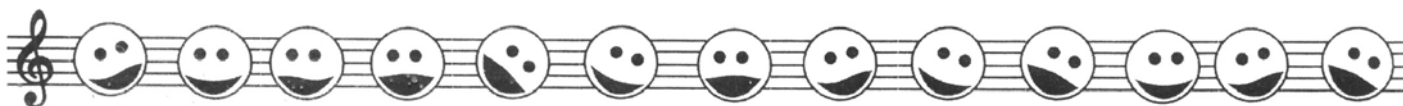
A legnagyobb örömmel az előbbieken felsorolt okok miatt.

Mit üzen a lapunknak?

Hogy megőrizze a játékos, szellemes, áttekinthető szerkesztési módot, és azt, hogy úgy tükrözze településünk életét, ahogy ed- dig tette.

Kérdezett H.S.

FOGÁSZAT-AVATÁS

Régvárt pillanat az iskolai gyerekfogászat megnyitásának pezsgődurranása. Különleges esemény volt a létesítmény avatása, egyszerre reményteljes és egyszerre kilátástalan. Remény és öröm érzése, hogy a "csakazértis megcsináljuk" eljutott a szalagavatásig, az első foghúzásig, hogy a régi idők iskolafogászata lám, valóság. Hogy végre a Filharmónia Alapítvány nagyhorderejű, hasznos dolgot produkált.

Kilátástalanná az avatóünnep mámorát az teszi, hogy számtalan megszorítás, szabályozás nehezedik a rendelő létezésének amúgy is süppedős talajára. A megszerzendő engedélyek, papírok problémáján túl a fogászati rendelő felszereltségének hiányossága is gond.

A megnyitó bemutatóját a doktornő szerszámkészletével rendezték. A rendszeres működéshez viszont saját szerszámkészlet kell, a fűrőgép hiányzó mikromotorját is valahonnan pótolni kell.

Remélhetőleg, segítőkész barátaink összefogása ezeket a hiányokat is pótolni fogja. Egyelőre avattunk, bizakodva nézünk ápr. 4-re, mikor a rendszeres gyerekrendelés is beindul.

Filip Ildikó csíkszeredai doktornő vállalta -végül- a rendelőben a munkát. Az Egészségügyi Biztosítóházzal kötendő szerződése lehetővé teszi, hogy heti két délelőtt ingyenesen szűrő- és sürgősségi ellátásba részesítse a gyerekeket 17 éves korukig. A rendszeres szűrővizsgálatot egyelőre a Mártonffi iskolában tartja, beosztja a kezelésre szorulókat húzásra, tömésre. Tanácsokat ad szülőknek, gyerekeknek egyaránt a helyes fogápolásról. Észrevételeit reméljük a Hírlapban is közli majd.

Az avatás

Elképzeléseink szerint történt március 1-én. Az érkező tavasz magával hozta a a Segélyszolgálat embereit: dr. Koszó Péter és dr. Berényi Károly, Tóth Bálint és Laci sofőr mellett Benczédi Gabi néni

is jelen volt, mindannyian Hódmezővásárhelyről. És, hogy ne jöjjenek üres kézzel, hoztak a kórháznak egy röntgen gépet, melynek adatairól, hasznosíthatóságáról Simó doktort fogjuk megkérdezni, miután hazajön a továbbképző tanfolyamról. A szállítmány határátlépésében nagy segítséget jelentett Rus Sándor polgármester gyors és határozott segítsége. Köszönjük!

Az avatóünnepre felsorakozott iskolásokat a kisfűvösök köszöntötték, majd dr. Koszó Péter barátunk a hódmezővásárhelyi millenniumi székely kapuról beszélt, a kapu általi kötődésünkről a hűség és bátor székelyekhez. A szalagvágást a Gyermekfili legnagyobb (Filip Aletta) és legkisebb (Tankó Brigitta) tagjai végezték, a szalagdarabkák "kincseink" közé kerültek a zeneterembe. Az avatás izgalmas része Santus Árpai és a Bizsi Gabriella foghúzása volt. A kórusfelelősök közvetlen közléről nézhettek (Sándor Csilla el is ájult), a többi gyerek az ablakokban tornyosulva leste a korhadt zápfogak kiemelését, nagy éljenzéssel ünneplve a páciensek hősiességét. Meghívottunk volt dr. Kinda László az EB társaságtól, aki hosszan elbeszélgett a doktornővel a pezsgőt és az ebédet követően. "Ne féljeteK, menni fog, ami rajtunk múlik, megesszük!"

Igen a Johanniták és a Gyermekfili után most már valóban rajtuk múlik a Gyermekfogászat működése. Köszönjük mindazoknak, akik segítettek a rendelő létrehozásában. Szívesen fogadunk fogorvosoktól adományokat iskolai fogászatunk felszereléséhez, csinosításához!

Haáz Sándor, zenetanár

FILI-HÍREK

➔ Tóth Bálint Johannita barátunk a gyerekfogászati rendelő megnyitását sajátos módon ünnepelte meg. Szétszedte, megtisztította, rendbetette a zenekar igen viharvert nagydobját. Még 15-20 rendelő, és minden hangszerünk rendbejön! Köszönjük Bálint!

➔ Idén is megrendezi a Filharmónia Alapítvány a hagyományos Bútorfestőtábort. A tábor időpontja márc.19-24., helyszín a Mártonffi iskola. A résztvevőknek szállást biztosítunk és kétszeri étkezést (ebéd - vacsora).

Festenivalók: 15 kontyosszék, falitékák. Lesznek makettek is: kisszékék, ládikák, tálasok.

➔ Sok tervvel, elképzeléssel, ötlettel kezdtük meg a 2002. évet. Idén Filharmóniánk 20. évét tölti, a rendezvényeket ennek a jegyében szerveztük, szervezzük. Természetesen az év legszebb ünnepe a "Filharmónia Napok" lesz, ami elképzeléseink szerint 6 napos lenne (május 1-6.), de a "Homoródminti Népdalvetélkedő", a "Bútorfestő-tábor" is szerepelnek terveinkben. Sajnos ezen rendezvények anyagi hátterének zökkenőmentes biztosításához nem elég az öncső, így pályázatokat írtunk:

Filharmónia-napokra :

- Illyés Közalapítványhoz - étkeztetésre
- Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumához - étkeztetésre, emlékkönyv kiadására
- Communitas Alapítványhoz - szállításra

Bútorfestő-táborra

- Illyés Közalapítványhoz - étkeztetésre
- Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumához - felszerelésre, honoráriumra
- Communitas Alapítványhoz - asztalosmunkára

Népdalvetélkedőre

- Illyés Közalapítványhoz - Törpe Daloskönyv kiadására
- Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumához - étkeztetésre
- Communitas Alapítványhoz - hangfelvételre

Az Illyés Közalapítványtól fénymásoló gépet is pályáztunk.

A Szentegyházi Hírlap nyomdaköltségeihez a Communitas Alapítványtól kértünk pénzt.

Szeretnénk kihasználni még három pályázati lehetőséget, melyek segítségével hangszereket, kottatartókat és fogászati kellékeket vásárolnánk.

A Városi Könyvtár számára a megye támogatását próbáljuk megszerezni.

Filharmónia Napok

A Filharmónia 20 éves (1982-2002) évfordulós ünnepségeit május 1-6 között tartjuk a szentegyházasfalvi Művelődési Ház nagytermében.

A rendezvénytársaság programja:

Április 30. – Kedd

Marosvásárhelyi Művészeti
Líceum napja

Kedd délután 4 óra körül érkezik kb. 35 diák kísérettel, akik a Múzeum Szállóban kapnak szállást 1 éjszakára. Étkezésük Balázs Gabi-féle vendéglőben lesz. (B.G.)

Este 8 órától szimfonikus hangversenyt vezényel Szőnyi Zoltán.

Május 1. - Szerda

Kamarazenei nap

Délelőtt a marosvásárhelyi művészetesek kirándulnak Szelterszbe, ebéd bográcsból (Filisek segítségével). Késődélután indulnak haza. Érkezik Kolozsvárról a Fúvóstrió és Marosvásárhelyről a Tiberius vonósnégyes.

Az esti órákban érkezik a Zene- és Táncművészeti Iskola Hódmezővásárhelyről (45 személy). Nekik a vacsora a "Szépasszonynál", az elszállásolás, reggeli Filis tanulóknál.

Este 8 órától koncert. Koncert alatt "Tiszta porták" díjazás a nagyteremben.

Május 2. – Csütörtök

Hódmezővásárhely és Réty napja

A hódmezővásárhelyi gyerekek reggeli (családoknál) után autóbusszal kirándulásra utaznak. (Élelemcsomag ebédre a Filharmóniától.) Délután megérkezik a Rétyi Ifjúsági Fúvószenekar (35 fő). Közös estebéd (B.G.) vendéglőben, próba a koncertre, este 8 órakor közös hangverseny. A rétyi együttes tagjai is családokhoz kerülnek.

Szintén ezen a napon érkeznek a Fili meghívott vendégei: Kollár Gáborék (Bp.), Bak Éváké (Kv.), Keresztes

Paliék (Mv.), Rákóczy Rozi néni, Tóth László (Látrány), tévések, újságírók. Vendégünk lesz Kovács Zoltán is egy busz népével Torockóról. Elszállásolásuk családoknál és a Múzeum Szállóban lesz.

Május 3. – Péntek

Filharmónia napja

Közös reggeli (B.G.) a jelenlévő vendégek számára, majd Hargita-fürdő gyalogtúra Kiss Laci vezetésével. (Autóbusszal a Fürdőre, onnan gyalog a csúcsra, "toronyiránt" begyaloglás Szentegyházasfaluba. Kb. 12 km. Ebéd úti-csomagban.)

Délután jönnek Sepsiszentgyörgyről a Mikes Líceum kórusa (Szócs Dániel) és a Waldorf-osztály diákjai (Mikola Edit), akiket a Mártonffy iskola diákjai szállásolnak el: a liceumosokat az alszegi I-IV. osztály tornatermében, a kicsiket pedig családokhoz. Elszállásolás után közös vacsora (B.G.): Sepsis (85 fő), Hódmezővásárhely (45 fő) és Réty (35 fő).

A Gyermekefilharmónia 7 órakor gyülekezik, hangolás, teremrendezés, fáklyák előkészítése.

8 órától koncertek, ünnepélyes zászlóadás és díszbeszéd, majd fáklyamenet és utcabál. A bál folytatódik a nagyteremben - orrvérzésig.

Május 4. – Szombat

Sepsiszentgyörgy napja

Reggeli után búcsúznak a rétyi fúvosoktól, akik átadják a helyüket, szállásukat, "ebédjegyüket" a 45 fős sepsiszentgyörgyi "Eufonia" kórusnak (Sipos Zoltán). Ők 10 óra körül érkeznek.

Ugyaneznap futnak be a keresztúri és udvarhelyi Tanulók Háza repülő- és rakétamodellzős diákjai, akik "légiparadét", röptetés-bemutatót tartanak a felső Napköztiotthon mögötti réten.

Délelőtt után tartjuk meg a hagyományos- tréfás zenei vetélkedőt, majd S8-as mozgófilm-vetítés lesz az iskola fizikatermében.

Este a három szentgyörgyi együttes muzsikál, aztán bál.

Május 5. – Vasárnap

Udvarhely és Csik napja

Ez a nap a tavalyihoz hasonlóan szabdéri nap lesz: főzőverseny és lovasverseny a Szelterszben. Jelen lesznek: Sepsiszentgyörgy (120 fő), Hódmezővásárhely (45 fő), Csikszereda (60 fő), Udvarhely (70 fő), mieink-100 fő és a vendégeink.

Az étkezést bográcsból szervezzük meg, főznievelőt biztosít a Filharmónia. A lovasverseny szabályzatát a májusi ünnepi számban közöljük.

Estefelé búcsúznak a szentgyörgyiektől.

A csiki és udvarhelyi zeneiskolások este 7 órakor vacsoráznak (B.G.), majd két vokálszimfonikus előadással és egy rövid bállal búcsúznak.

Ők nem alusznak itt. Hétfő reggel a hódmezővásárhelyiek is távoznak.

A Város Kiállítótermében játékiállítás lesz. Ugyanitt megtekinthetők a régi Fili-albumok, fényképek, műsorfüzetek is.

Az apró részletek a programmal kapcsolatosan megjelennek majd a Hírlap ünnepi számában, május 1-én. Ugyanebben az újságban részletes koncertműsort is nyomtatunk.

Haáz Sándor zenetanár

Nagy folyó. Egy öreg apó ökrös szekerevel ott téblábol a folyó partján: át szeretne kelni, de nincs hid. Arra vetődik a falu rendőre.

· Jaj de jó, hogy itt van! · szólalt meg apó · Hol lehet itt átkelni a folyón?

· Bácsi, itt nyugodtan átkelhet.

Apó megymegy ökrös szekerevel, süllyed, süllyed. Már nem is látszik.

· A mindent · így a rendőr · a kacsáknak tegnap csak a hasukig ért a víz!

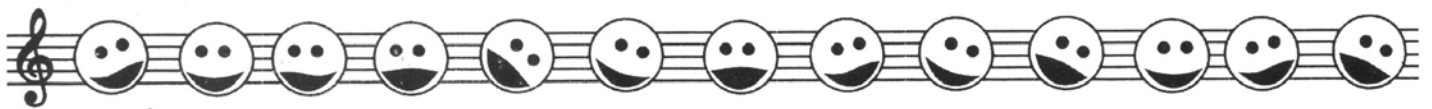
Égérányok mutogatják egymásnak vőlegényeik fényképét.

— Te, hiszen ez egy de-nevér!!

— Most már tudom, de

az elején elkíthette velem, hogy pilóta.

A POLGÁRMESTERI HIVATAL HÍREI

- ◆ 1. A 416/2002-es Törvény Értelmében 580 Szentegyházi Lakos, (174 család) részesül szociális segélyben. A havi 170 millió lejt nem a helyi jövedelmi adóból, hanem a központi leutalt pénzekből fizetjük. A polgármester döntésére nem pénzben, hanem élelmiszerjegyekben kapják a segélyt a rászorultak, így elkerülhető a kocsmák zsúfoltsága. Talán így a gyerekeknek is jut falnivaló. Ezekért a juttatásokért minden családnak közmunkáznia kell.
- ◆ 2. A közvilágítás a városunkban az idén szünetel 24 óra után. Oka a kis költségvetés és a nagy villanyszámla. (Kb. havi 50 millió.)
- ◆ 3. A polgármesteri hivataltól február 1-vel 3 személyt kellett elküldjünk munkanélküli segélyre. A nyáron további 8 személy (a városgazdálkodási osztályról) négy hónapra ugyanolyan sorsra vár.
- ◆ 4. A Szentegyházi kórház havi pénzszükséglete a működéshez: 480 millió lej. A 2002-re, a biztosító házzal kötött szerződés értelmében csak havi 273 milliót kap a kórház. A 207 millió lej különbséget elő kell teremtenie az öt helységnek (Oklánd, Almás, Lövete, Szentegyháza, Kápolnás,) ellenkező esetben a kórház saját maga fogja bezárni kapuit. Ha a 207 millió lejt, ami még szükséges elösszük a 15000 lakóssal (aki az öt helyiségben van), = 13.800 lej havonta minden élő embernek. (Csecsemő, diák, felnőtt, nyugdíjas, stb.). Március 13-án gyűlnek össze az öt helység küldöttei, megvitatni a megmentési akciót. A költséghez a Szentegyházi tanácsosoknak nagy része, valamint a polgármester és alpolgármester hozzájárultak 1,3 millió lejjel személyenként.

déshez: 480 millió lej. A 2002-re, a biztosító házzal kötött szerződés értelmében csak havi 273 milliót kap a kórház. A 207 millió lej különbséget elő kell teremtenie az öt helységnek (Oklánd, Almás, Lövete, Szentegyháza, Kápolnás,) ellenkező esetben a kórház saját maga fogja bezárni kapuit.

Ha a 207 millió lejt, ami még szükséges elösszük a 15000 lakóssal (aki az öt helyiségben van), = 13.800 lej havonta minden élő embernek. (Csecsemő, diák, felnőtt, nyugdíjas, stb.). Március 13-án gyűlnek össze az öt helység küldöttei, megvitatni a megmentési akciót.

A költséghez a Szentegyházi tanácsosoknak nagy része, valamint a polgármester és alpolgármester hozzájárultak 1,3 millió lejjel személyenként.

- ◆ 5. Fontosabb munkálatok megkezdése 2002-ben:

- a. Fűrészmotos központi fűtéses rendszer
- b. Május 1. utca javítása PHARE alapból
- c. Legalább egy tömbházakás felépítése
- d. Egy városi sportcsarnok felépítése központi pénzekből (A nagyfalusi sportpálya helyén)

Rusz Sándor

♣ Fejtörő

Egy üzemben három jóbarát dolgozik: egy lakatos, egy esztergályos és egy hegesztő. A nevük Balog, Iványi, Szilágyi. A lakatosnak nincsenek testvérei, és ő a legfiatalabb a barátok között. Szilágyi, aki Balog testvérét vette feleségül, idősebb az esztergályosnál.

Találd ki, hogy kinek mi a foglalkozása!

A helyes megfejtők között jutalmat sorsolunk ki.

Márciusi ünnepség

Március 15-én a városunk ünnepét a helyi RMDSZ szervezi a liceum udvarán, Gábor Áron szobra előtt, d.u. 4 órától. Levonulnak Szentegyházásfaluból a hagyományörző lovasok és szerkesek. Ez alkalommal sajnos hiányzik a helyi Fúvószenekar, mivel Nyergestetőre kaptak meghívást a megyei rendezvényre.

Farsangtemetés

Kászonaltizen vett részt a helyi Fúvós egyesület a hagyományos farsangbúcsúztatón. Hagyományörző csoportokkal (köztük a nagyfalusi ördögbetlehemesek) járták végig fúvósaink a falut, minden sarkon kinálkozás volt, szilvapálinkából nem volt hiány. A sikeres szereplést követően az itthoni Tüzoltóbálon is részt vettek.

Műszaki mentő

Városunk Önkéntes Tüzoltó alakulata műszaki mentőszolgálatot hozott létre.

A hidraulikus vágó-és feszítő-berendezést a kisújszállási testvér alakulattól kapták ajándékba. Ugyanitt felkészítőként továbbképzőkön sajátították el ennek használati tudományát. Az értékes felszerelés mellé a helyi tanács személygépkocsit is biztosított, így a megyében egyedülálló technikai- és műszaki mentőalakulattal büszkélkedhetünk. Reméljük, ezután nem Marosvásárhelyről, hanem Tőlünk kapják a segítséget a rászorultok.

Kórus

Április végén Balatonbogláron szerepel a Montana Vox városi vegyeskórus Herczeg Mihály karmester vezetésével.

Imanap

Március 1-én a Nők Nemzetközi Világnapja alkalmából a város történelmi egyházainak lelkészei imát mondtak. A rendezvényt ötödször szervezte meg az Unitárius Nőszövetség.

- Édesanyám, nem megyek iskolába!
- Miért? Mondj két okot, amiért nem akarsz menni!
- Utálnak a diákok és a tanári kar sem szeret.
- Ilyen nincs, menni kell!
- Akkor most édesanyám mondjon két okot, hogy miért menjek!
- Azért mert: egy - elmúltál már ötven éves kettő - te vagy az iskola igazgatója.

A Föld Napja – április 22.

Ezt megelőzően nagy-nagy összefogással – tanulóik, ifjak, felnőttek szekerekkel, traktorokkal – kitakarítjuk a patak medrét és az egész várost. Magunk egészségéért tesszük.

"Tiszta porták"

Tíz évvel ezelőtt versenyt indított a Szentegyházi Hírlap. "Tiszta porták" keresésére indulunk ezen a tavaszon is, a 20 éves évforduló ünnepe előtti napokban (ápr. 27-28.) Délő-Bánya-Álszeg-Felszeg zónákban. A nyertesek kihirdetése és díjazása május 1-én, szerda este lesz a koncert közben! Pontozzuk a kitisztított patakot-árkot is.

Szerkesztőség címe: Városi könyvtár
Köztársaság u. 24. Tel. 246 393
RO - 4154 Szentegyháza (Vlahita)

Szerkeszti:
Haáz Sándor
Szabó Klára

Tördelte: Elekes István, stb.
Nyomda: Rotaprint

